

Member of:

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voice" Pu-
blishing Co., 1256 Queen St. W., Toronto.
L.E. #2135. — Printed by Litera Printing
Co., Toronto. — Subscription: Canada
\$ 4.00, all other Countries: \$ 5.00

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZÁVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Ottawa, and for payment of postage in cash.
Saturday October 19. 1963. Authorized as second class mail by the Post Office Department. No. 40 (338). Vol. IX.

PŘED KÝM KLOBOUK DOLŮ?

Antonín Večeřa

Spojené Státy a Sovětský Svaz se zdají být hluboce zabráni v zkoumání možnosti klidného soužití. Právě uzavřená smlouva o zákazu zkoušení atomových zbraní má být použita jako základ k vybudování nové struktury spolupráce kulturní, tolerance politické, pomoci hospodářské. Komentářů k nové situaci bylo napsáno bezpočet. Zahrnují názory optimistů, kteří tvrdí, že nakonec komunismus je pouhé prázdné slovo, dokud jej skupina lidí nepoužije jako názvu pro provádění svých vlastních nápadů a plánů. Kolik hlav, tolik nápadů a kolik lidí, tolik různých povah, z čehož zřejmě plyne že zkompromitovaný komunismus Stalina nemusí být stejným komunismem Chruščeva. Chce-li skupina lidí, nazývající své akce komunismem, na prvním místě blaho lidu nad kterým vládne, liší se od demokracie pouze metodami a jejich dobré vůli je třeba věřit. Zbavena strachu a nedůvěry — pokračuje uvažování optimistů — skupina komunistická i skupina demokratická může klidně jít bok po boku, učí se jedna od druhé a postupně provádějící určitá prolínání, přizpůsobování, splývání, až vyústí v jednu spravedlivou, slušnou lidskou společnost.

Rízen touto tendencí věnoval časopis "Life" nedávno celé zvláštní číslo Rusku. Zaměřil jej k porozumění a důvěře a očividně postavil názory pesimistů — kteří tvrdí že komunismus je zlo ať jej provádí kdo jej provádí a nesnázi a ústupků komunistů se má využít tvrdě a rychle k jejich konečné porážce — do naprosté menšiny. A v podobné tendenci již po několik měsíců referuje československý exilový tisk o probíhajících změnách v politickém vedení republiky.

Není divu, že v pozadí každého referátu, každého komentáře a opatrné předpovědi vyvíjející se situace doma je myšlenka návratu. Specificky o něm hovořil a jeho možnosti probral Jindřich Středa v nedávném čísle Našich Hlasů. Za svým článkem "Směna vichů" nechal viset otazník, vybičející k reakci, k jiným názorům, k souhlasu nebo popírání. Doufáme, že se otázníku chopí více čtenářů, protože otázka návratu se stává jednou z nejzávažnějších kombinací v bezprostřední politické budoucnosti exilu.

Předpokládáme ovšem, že k návratu nepotřebujeme pozvání, že je naším právem, snad dokonce povinností, jakmile situace v Československu dosáhne takového stadia, že naše svědomí nebude mít důvodu více opravňovat prodlévání za hranicemi. A rovněž bereme v úvahu pouze tu — stále se menší část exilu, která nepokládá své zakotvení za hranicemi za konečné a návrat domů jen za čtyřtydenní výlet za sentimentálními vzpomínkami.

Tož nepochybně, v Československu se dějí změny. Někteří naši exiloví novináři komentují tyto změny s radostí, dávajíce jejich provádětelům auru hrdinství a cti. V mnoha případech je vidět jejich téměř ztotožnění se snahami "liberální" komunistické vrstvy, hlavně slovenské a snahami exilu, něco takového jako "váš boj je náš boj a váš úspěch náš úspěch".

Určitá podobnost zde bezpochyby je. Exil vznikl právě jako důsledek kritiky a nesouhlasu se zločiny a darebáctvími, proti kterým nyní obrodná komunistická generace reptá. Před 15ti lety jedinou tvář komunismu byla tvář vtačená mu Stalinem a stalinisty, tedy stalinismem. Byla všem na očích a každý na ni mohl reagovat. Buď odporem, nebo soužitím, nebo podporou. Bylo hodně těch, co odporovali. Znajíce krutost svého nepřítele, věděli o risiku svého odporu a přesto odporovali. Že odpor končil smrtí, vězením, nebo ve šťastných případech exilem je neodradilo.

(Můžeme se tázati, kdyby v té době nebyl komunismus stalinismem, ale komunismem dnešního dne, takovou derivací z komunismu Gomulky a Kádara a Laca Novomeského, stavěli by se rovněž k odporu v takovém počtu? Nebo by někteří spolupracovali, sice s nechutí a osobním sebezapřením, ale přece jen — jako v paralelu šlechty a prvé republiky, použitím J. Středou? Otázka vskutku hodná přemýšlení v privacy svědomí každého z nás.)

Pak byl stalinismus pranýřován Stalinovým nástupcem. A léta vývoje ukázala, že kritika stalinismu již nepřinášá žalář a šibenici, naopak, je vítanou. A po bezpečném odstupu šesti — osmi let, věnovaných vyčkávání, zda se náhodou vtr změn neotočí, povstávají konečně i v Československu někteří komunisté, kritisují stalinismus ve vlastní straně a žádají spravedlnost, větší svobodu, lidskost. Vědí ovšem, že za jejich kritiku jim šibenice nehrozí, naopak! Jejich t. zv. statečnost je žádoucí v očích Moskvy a riskantním je spíše mlčení, nežli protest.

Protest za takových podmínek a s takovým zpožděním není přirozeně hrdinství. Je ovšem lepším nežli nic a snad je přece jen předvojem protestů hlubších, ale zaslouží obdiv? Nějak se člověku zadrhne v hrdle když si uvědomí, že nynější kritikové měli oči i před patnácti lety, a neviděli ať jiní viděli. Že mohli protestovat proti bezpráví před 15ti lety kdy nejmůře běsnilo a neprotestovali, ať jiným žádné risiko nebylo velkým. A že i dnes svůj protest limitují jen proti zločinům spáchaných na komunistech, opatrně se vyhýbajíce obhajoby některého nekomunisty, který ztratil život právě pro žádání stejné spravedlnosti, stejných práv pro kterých volají dnes oni.

Změny v Československu probíhají, bezesporu. Musíme je sledovat a musíme vítat každý krůček k lepšímu údělu, žitému lidem doma. A měli bychom zapojit své síly k uskutečnění skutečné koexistence mezi novým, liberálním komunismem a demokracií, když stejně dobrou vůli ukáže strana protivná již jen proto, že jiné alternativy není. I když to bude vyžadovat někdy trpce chutnající schopnost říci "co jsme si, to jsme si", kterou se do nás křesťanství snaží vtlouci po 2000 let. Ale obdiv?

Až některý z tak zvaných re visionistů řekne dobré slovo o Miladě Horákové, Závaži Kalandrovi a generálu Pikovi, pak z něj promluví hrdinství. Až některý z nich odsoudí utrpení těch bezzejmenných tisíců, kteří doplatili na své přesvědčení, když risiko pro vytrvání v něm bylo velké, pak se mu má dostat našeho obdivu. Ale smekat klobouk před polovičatostí a kalkulovaným risikem jsme se doufám ještě nenaučili.

28. ŘÍJEN

A DNEŠNÍ SLOVENSKO

Komunisté v Československu snaží se zahladit vzpomínku na prohlášení nezávislosti Československé republiky z 28. října 1918 a vymazali proto tento svátek ze svého politického kalendáře. Je to pochopitelné s jejich hlediska, neboť nemohou reklamovat, že oni se zasloužili o utvoření sa-

mostatného státu, poněvadž tehdy ještě neexistovali. V poslední době a je pozoruhodné, že právě z kruhu slovenských politiků a intelektuálů-ozyvají se hlasy, které připomínají historickou skutečnost 28. října. Z těchto hlasů citujeme:

Všimněme si např. takového faktu, že datum 28. říjen 1918, kdy po 300 letech zápasů českého lidu byl obnoven náš samostatný stát a kdy po tisícileté historii a zápacech slovenského lidu jsme začali budovat společný stát Čechů a Slováků - že toto datum v uplynulých letech a až do dneška úplně zmizelo z našich kalendářů a našeho tisku. Je to jen projev národního nihilismu, nebo je to projev nihilismu k dějinám (a k přítomnosti) vůbec? ... Domnívám se, že 19. výročí Slovenského národního povstání je příležitostí k hlubšímu zamýšlení nad tím, co znamenalo v slovenských a československých dějinách i co pro nás znamená dnes...

O. Janeček, Bratislava

Po Husákovi mají slovo i další "buržoazní nacionalisté". Proskribovaný M. Chorváth napsal doslova toto: "Ve slovenských dějinách jsou jen dva momenty, které je možno přirovnat k Slovenskému národnímu povstání. Slovenské povstání z let 1848-1849 a osvobození roku 1918... Obě tato data jsou nesmírně závažná. Co nám brání přiřadit je k Slovenskému národnímu povstání jako rovnocenné, ba významnější? Cítíme jasně, že je tu gradace a že jejich vzájemná souvislost je v tom, že se podmiňují a stupňují."

Juraj Špitzer se dokonce rozepisuje o vzpomínkách na československou oslavu 28. října a uvědomuje si "vlastní nespravedlivé posměšné úvahy, když jsme v průběhu desátého výročí viděli na 28. října na slavnostních tribunách těch několik lerionářů našeho města v uniformách, které už byly vystavené útokům molů..."

"Kulturný Život"

MACMILLAN NA ODCHODU

BUTLER, HAILSHAM A MAUDLING MOŽNÝMI NÁSTUPCI

Britský ministerský předseda Harold Macmillan, který se minulý týden podrobil vážné operaci, oznámil, že v příštích volbách, očekávaných v příštím roce, nepovede konservativní stranu.

Macmillan, který převzal vedení strany i vlády po Anthony Edenovi, šel v několika posledních letech od neúspěchu k neúspěchu. Nejen, že se mu nepodařilo začlenit Velkou Britanii do Evropského obchodního společenství, ale jeho vláda byla otřesena několika skandály, točících se okolo ruských vyzvědačů a tak zvaných modelek. V dopl-

ňovacích volbách konservativní kandidáti byli téměř vždy poraženi

Za možné nástupce Macmillana se považují Richard A. Butler, který se ucházel o vůdcovství strany proti Macmillanovi po Edenově odchodu a nyníjší zástupce ministerského předsedy; Reginald Maudling, ministr financí, nejmladší z kandidátů; a Lord Hailsham, ministr vědy.

Ať je Macmillanovým nástupcem kdokoliv, jeho posice nebude snadná. Wilsonova Strana práce je všeobecně pokládána za vítěze v příštích volbách.

PRAHA A PŘÍPAD DR. J. KREMELA

Čs. rozhlas referoval 25. září o návratu skupiny čs. lékařů. "která se vrátila včera do Československa z dvanáctidenní studijní cesty po Spojených státech". Zpráva uvádí, že čs. lékaři navštívili za svého pobytu hlavní lékařská střediska v New Yorku, Philadelphii, Baltimore, Washingtonu a v Chicagu. Na ruzyňském letišti je přivítal předseda Čs. lékařské společnosti prof. dr. Jan Vaníšek a zástupce velvyslance USA v Praze. Mluvíci delegace učinil prohlášení pro ČTK, v němž řekl, že delegace měla možnost se seznámit s předními americkými klinikami a lékařskými ústavami. Členové delegace si ověřili nejen vysokou vědeckou a technickou úroveň americké

medicíny, ale i to, že výsledky našeho vědeckého bádání jsou tam známy a vysoko ceněny, uvádí dále zpráva, která se však ani slovem nezmiňuje o tom, že do USA odletělo 25 čs. lékařů, avšak do Prahy se jich vrátilo jen 24; jeden ze členů delegace, dr. Jaroslav Kremel totiž odmítl se vrátit a požádal — podle zprávy New York Times z 19. září — o asyl. Jak vidět, čs. novináři na svých sjezdech kritizují stalinistický způsob zpravodajství z dob kultu osobnosti, avšak ve své dnešní práci většinou dosud neodložili náhubek, který jim režim přiděluje s každou novinářskou legitimací. Čas pravdy v čs. tisku dosud nenadešel.

ČSSR SE STÁVÁ STÁTEM PŘESTÁRLÝCH?

Zemědělské noviny se rozpovídaly 28. září o dalším nepříznivém vývoji čs. populačních statistik, z nichž vyplývá, že loni se narodilo jen 16 dětí na tisíc obyvatel, čímž se Československo ocitá téměř na posledním místě v Evropě. Tento pokles přírůstku obyvatel spolu s prodlužující se věkovou hranicí by mohl vést k

velmi nepříznivému věkovému složení obyvatelstva v příštích desetiletích. Podle citovaného listu by tím značně utrpěla produktivita práce. Zemědělské noviny zároveň prohlašují, že zvrátit tento trend nelze jen zbožným přáním a že je třeba pronikavých opatření v mnoha oblastech.

DEPUTIES OF TRUTH NEEDED

By VALERIE WHITE

Wherever the drama "Der Stellvertreter" by the German writer Rolf Hochhuth finds its performance, it is accompanied by sharp controversy. The image of Pope Pius XII keeping silent during Hitler's gruesome mass murders of Jews cannot but awake a scale of more or less intense feelings according to the fundamental convictions of any spectator.

The title of the play has been translated as THE REPRESENTATIVE but the word DEPUTY would be much more meaningful, since it has to express the role of the Pope as the deputy of Christ.

The main objections towards the whole conception of the play by unbiased critics is the stature of the Pope equal to such of a war criminal who practically by his silence becomes a collaborator in Hitler's genocide.

Some scenes of the play bring to the surface the undecipherable sadism of Nazi officials playing cat and mouse with condemned victims. Between the scenes excerpts of authentic movies heighten the almost unbearably repulsive impression.

The evaluation of the artistic and truly historic significance being let aside, can we agree with the probably purposeful exaggeration of the means of the play? Can the call for help of the mighty of this world to the persecuted and doomed miseries be exaggerated enough?

But if really the conscience and controversial feelings have been awakened by this play, has its mission been fully completed? Has the world to be reminded of the atrocities of a criminal regime only after hecatombs of its victims have been found and their tortured cries had long vanished under the unpenetrable skies?

It has become more and more clear that the representatives of large world's units did not care enough about the outcries and imprecations carried to their ears, not at the time of Hitler's reign of terror.

And how does the story go about today's and yesterday's prolonged sufferings of millions? Will the high and mighty again wait until exact statistics be brought to them and horror pictures describe vividly what they tried to forget and not to see?

Let us hope that this time forceful representatives and deputies of truth will raise their voice and break through the callous silence.

ČEMU MÁME VĚŘIT?

DVOJAKOST SUDETONE-MECKÉHO BULETINU

Čtenář anglicky psaného "Sudetického bulletinu" vydávaného mnichovským "Sudetoněmeckým Archivem" se musí pozastavit nad zářijovým číslem a ptát se, kde zůstala logika vydavatelů. Zřejmě tu pravice nevěděla, co dělá levice. Na jedné straně je potěšen hlavním článkem z pera zahraničního ministra Západního Německa G. Schroedera o německé zahraniční politice. Článek v podstatě rozvádí projev, který Schroeder pronesl nedávno v Dortmundu. Politika odvety a restaurace jsou tu kategoriicky odmítány. Je nutno pochválit "Sudetický bulletin" za publikace podobných projevů. Příjemný pocit se však změní v rozčarování při pohledu na vnitřní stranu obálky bulletinu (který je zřejmě určen pro anglosaský svět), kde je možné nalézt mapu středoevropského prostoru s hranicemi vnucenými Československu mnichovskou dohodou. Žádné sblížení nemůže být vytvořeno na takovém podkladě. První nezbytný krok k němu se strany sudetských Němců by musel zahrnovat odstranění (jak z mapy tak i jejich mysli) potupné protektorátní hranice.

NÁROD SE BAVÍ

Chlubil se Rus Američanovi co všechno Sovětský svaz má a jak je Sovětský svaz připraven na Ameriku. Vypočítával: "My máme moc a moc raket, sputníků, družic a ponorek. A co máte vy?" "My máme na vás dost času"... odpověděl Američan.

45 LET ČESKOSLOVENSKÉ SAMOSTATNOSTI BUDE VZPOMENUTO V HAMILTONĚ VE WENTWORTH ARMS HOTELU V NEDĚLI

20. ŘÍJNA O 2. HODINĚ ODPOLEDNE

AMERICKÁ DEBATA

Z. Šelepá

Amerika minulý týden zkoumala sebe samu: svůj postoj k ostatnímu světu a jeho rozlišným systémům, potřebám a cílům. Ale po celý týden se Amerika s největší intenzitou zabývala dvěma otázkami: jak se stavět k širšímu obchodu se sovětským blokem, a co dělat se zahraniční pomocí zemím, jejichž vlastní zahraniční a vnitřní politika se diametrálně liší od politiky Spojených států.

Celá tato americká debata probíhala na mnoha rovinách: nejen v poměrně úzkém kruhu Bílého domu, vládních kanceláří a zákonodárných komor. Také mezi odbory a vládou, mezi podnikateli a vládou, a nezbytně mezi lidmi a vládou. Protože, konec konců, politické výsledky dnešního amerického zkoumání dalších cest musí být součtem všech názorů a směrů.

Není to samozřejmě debata bez hranic: Prohází v pevném rámci americké zahraniční politiky. Amerika jako celek přijírá základní hesla Kennedyho vlády o své mezinárodní strategii a o postoji Spojených států k ostatním národům. Je to these o dvou základních bodech: Za prvé, americká strategie míří ke světové společnosti států třeba velmi odlišných, ale mezinárodně nezávislých — ke společnosti, ve které každý národní celek by sám řídil své vnější osudy. Ale jako druhý bod, dodatkem k požadavku států i neodvislosti, je požadavek vnitřní svobody: Spojeným státům jde současně o to, aby vlády neodvislých států dbaly na potřeby a zájmy svého lidu, aby lidé sami měli právo i možnost měnit jejich kurs, prosazovat své požadavky.

A do tohoto obecného rámce americké zahraniční strategie pak zapadají otázky, které dnes Spojené státy kladou samy sobě: Když rozšíříme vývoz do zemí sovětského bloku, čemu pomůžeme? Snad nepatrně zlepšíme svou mezinárodní dolarovou bilanci, ale do jaké míry pomůžeme na příklad jednotlivým satelitním zemím k větší míře neodvislosti na Moskvě? A nakolik pomůžeme k další vnitřní proměně v satelitních zemích směrem k širší národní svobodě?

O cílech tedy Amerika nedebatuje, jen o metodách a nástrojích — a tady jsou rozdíly v názorech. Sotva prošly tiskem zprávy o zvýšeném zájmu sovětského bloku na nákupu americké pšenice, z americké veřejnosti se ozvala řada hlasů. Ozvali se na příklad ti, kdo jsou proti dodávkám do sovětského bloku. A nebyly to jakési ty proslulé pravice orientované skupinky, kterým komunistická propaganda dala jméno kapitalistické reakce. Proti dodávkám pro sovětský blok se například ozvali odboráři, dělníci v docích, kteří by museli zboží pro sovětský blok nakládat a dokonce by na tom vydělali slušné přesácky. Předseda jejich odborové organizace Thomas Gleason podle zprávy v deníku Washing-

ton Post nřlulv o dodávkách pro sovětský blok velmi kriticky. Klade veřejně otázku, proč mají Spojené státy vlastně pomáhat zemím s nepřátelskou ideologií a právě oně Moskvě, která chce západ hospodářsky pohřbit. Dokonce naznačil, že by odborová organizace mohla odmítnout nakládat zboží pro Sovětský svaz.

Americká vláda sama zkoumá možnosti širšího obchodu se sovětským blokem se všech možných stránek, každé pro i proti — ale oficiálně dosud neřekla, jakou cestou nakonec půjde. Zatím jen velmi bedlivě sleduje, jak se vyvíjí veřejné mínění. Zaznamenala, že podnikatelské kruhy by stály o revizi americké obchodní politiky. A samozřejmě si všimá i jednotlivých hlasů veřejnosti, které revizi žádají. Sleduje jejich argument, že větší dodávky amerického zboží do satelitních zemí sovětského bloku znamenají menší dodávky ze Sovětského svazu a tudíž menší závislost jejich vlád na Moskvě. A stejně tak zkoumá, jestli americké spotřební zboží dodané do satelitních zemí skutečně pomůže spotřebitelům, nebo jen jejich režimům.

Toto je jedna, základní stránka celé dosud neskončené americké debaty. Ale je i další. Před časem si někteří američtí zákonodárci kladli zhruba tuto otázku: plní Amerika své poslání, když pomáhá zemím se znárodněným průmyslem a dokonce přímo podporuje státní podniky? Nepodporuje tak vlastně systém, který se neshlazuje s americkou představou zdravého systému? Zatím co problém obchodu se sovětským blokem dosud nebyl ve Spojených státech vyřešen, tato otázka sama o sobě už byla v celku definitivně zodpovězena, tak byla zodpovězena, že Spojené státy nehodlají hospodářsky ignorovat jiné společenské systémy jen proto, že jsou jiné a že třeba právě národní vlastnictví a plánování je jejich hlavním znakem. Jeden z hlavních poradců amerického ministerstva zahraničí, Walt Rostow, nedávno veřejně řekl, že podle amerického názoru určitě formy státního plánování a podnikání jsou dokonce prospěšné. Rostowova slova se nepřímo týkala hlavně otázky, jestli má Amerika dávat svou pomoc indickému zestátněnému průmyslu, a americká odpověď je kladná. Spojené státy zásadně přijímají fakt, že na světě jsou odlišné hospodářské a sociální systémy.

A tudíž také problém amerického obchodu s Československem se nedotýká vnitřního československého systému. Týká se jiných věcí: Amerika se ptá, jestli vyšší americké dodávky do Československa a jiných satelitních zemí pomohou více nepřátelskému režimu nebo přátelskému lidu. Jestli pomohou státu, aby získal kousek neodvislosti. Jestli pomohou lidem k větší míře vnitřní svobody. Americká odpověď bude ovšem do velké míry záviset také na československé reakci.

OBCHOD USA S ČSSR

Je tomu pár týdnů, co byl v Československu na návštěvě americký ministr obchodu Luther Hodges a jednal tam v Praze a v Brně s ministry a jinými komunistickými představiteli o možnostech větších obchodních styků Československa se Spojenými státy. Podle náznaků nebyly tyto porady zcela bez výsledků. Cíla obchodní výměna čs. a amerických výrobků není sice v blízkém dohledu, ale není už tak daleko jako před Hodgesovou návštěvou. Ministr Hodges sám po návratu do Washingtonu prosazuje rozšíření obchodu se satelitními státy a Amerikou v rozhovorech s prezidentem, na tiskových konferencích a na televizi, i na poradách s vývozci v Bílém domě.

Zdalo by se logické, že Československo, které má na rozvoji styků s Amerikou větší zájem než Spojené státy a jehož obchodně-političtí představitelé, třebaže komunisté, snažili se dospět

s ministrem Hodgesem k dohodě využije všech příležitostí, a by tomuto vývoji napařovalo. Jenže tomu tak není. Takovou zvlášť vhodnou a shodou okolností skoro slavnostní příležitostí k otevření nového období v čs.-amerických stycích mohl být projev čs. ministra zahraničí na současném Valném shromáždění Spojených národů. Mohl být, ale nebyl. Následoval v pondělí po té, co ve čtvrtek Gromyko nezvykle umírněnou řečí a v pátek Kennedy podnětným pozváním sovětu k výpravě na měsíc dále současně rozpravě zcela nový, reálný, při tom však optimistický ráz. V krucích Spojených národů se proto očekával projev čs. delegáta se zvláštním zájmem. Mezinárodní veřejnost si na něm chtěla ověřit, do jaké míry pronikne Gromykovu smířlivost i projevy ostatních komunistických delegátů.

Jako byl Davidův projev zkla-

naním pro Československo a zmářenou příležitostí. Spojené státy o jejichž pomoc se Československo uchází, jmenoval David jednou jedinkrát v celé hodinové řeči, v níž se o Sovětském svazu rozhořel aspoň desetkrát. O Americe pak už nřlulv jen jako o západní mocnosti a připisoval ji nejhorší vlastnosti, při čemž zkrusoval i historické skutečnosti. Tak třeba prohlásil, že čs. lid vybudoval svou svobodu na základně socialismu a neznitelném spojení se Sovětským svazem, který jediný a sám vedl systematický boj proti Mnichovu. Tohle řekl David v té Americe, která nikdy neuznala Mnichov, nikdy nezrušila čs. vyslanectví, tohle řekl v zemi, kde československá vlajka vlála na budově vyslanectví ve Washingtonu nepřetržitě od roku 1918 až do teď, zatím co Moskva uzavřela s Ribbentropem pakt, čs. vyslanectví v Moskvě zavřela a Fierlingra poslala na čas do vyhnanství.

Jiným důvodem, pro který mezinárodní veřejnost očekávala Davidův projev s mimořádnou pozorností, byly ohlášené změny v čs. vládě. Odůvodnění těchto změn, zejména zmínka o politických chybách v minulosti, vykládá si mezinárodní veřejnost jako náznak, že se nová čs. vláda chystá dát cestou Polska z roku 1956. Některé zjevy, jako třeba právě Hodgesovy porady v Praze a v Brně, ji v tom utvrdily. Davidův projev se však z několika osmdesát procent skládal z jeho bývalých projevů, tedy z politických chyb minulosti. Byl snad proti dřívějšímu ve slovech ale duchem byl stalinský, nesmířitelný a nekritický projev bez nejménší snahy vyrovnat se s novou situací aspoň společensky uhlazeně, což právě udělal Gromyko.

Nevylučuje se ani možnost, že jde o novou komunistickou taktiku, podle níž si Sovětský svaz vyhradil v Gromykově smířlivosti úlohu, zatím co Československu a snad ještě některému jinému státu — rozhodně však ne Polsku — připadne úloha zatvrzelého nepřitele. Potřebám komunistické taktiky mohou tyto triky vyhovovat, jsou však v naprostém rozporu s potřebami československého lidu a rozhodně jdou proti vůli a přání převážné většiny Čechů a Slováků, kteří chtějí žít se Spojenými Státy v nejlepší shodě ve vlastním zájmu. Za současně situace těchto dnů se projevuje americký ministr obchodu lepším ochráncem a zastáncem československých zájmů než čs. ministr zahraničí.

DEJTE NADĚJI

NEJVĚTŠÍ ZE VŠECH DARŮ
DEJTE PROSTŘEDNICTVÍM
UNITED APPEAL

Každoroční pomocná akce Velkého Toronta "UNITED APPEAL" byla zahájena v pondělí 23. září. Letošním jejím ředitelem je jeden z vedoucích Fordově společnosti v Kanadě John D. King. Ve své řeči k dobrovolným pracovníkům kampaně řekl už před jejím zahájením, že tato akce je v zájmu každého občana a že má být společným úsilím celého města, aby letošní výsledek byl rekordní. Loni celkem 620.000 osob Velkého Toronta přispělo na tuto akci. Kolem 40.000 dobrovolných pracovníků, věnovalo svůj čas zdarma. Započteno je do ní 82 různých organizací. Kampaně potrvá až do pondělka 4. listopadu 1963. Jejím letošním heslem je "Dejte naději — největší ze všech darů — dejte prostřednictvím UNITED APPEAL". Obrázek, který symbolizuje akci, je fotografie sedmileté Giny Lee Dick z Toronta. Novinkou letošního roku je možnost kontroly se strany dárců, kteří se mohou každé soboty během akce přesvědčit, jak je s jejich příspěvky zacházeno. Informace o této novince podá Mrs. Stella Peake, která je v ústředí akce United Appeal. Miss United Appeal byla zvolena Marion Wright, 18 letá studentka farmacie.

PODÍL ZAMĚSTNANCŮ NA ZISKU—JEDNA Z ODPOVĚDÍ NA KOMUNISMUS

Obraz kapitalismu, jak jej načrtli "klasikové" marxismu už dávno neodpovídá skutečnosti. Poučky o jediné možné jeho formě, kapitalismu dravého a vysavajícího zaměstnance, jsou dnes i pro jejich vyznavače v nejlepším případě jen pietně udržovaným dogmatem. I Chruščov přiznal, že je možné se mnohému učít od kapitalistů. Jaký je tedy kapitalismus naší doby — šedesátých let našeho století?

Můžeme říci, že je to nesmírně složitý zjev, který za posledních 10-15 let prodělal právě tak pronikavé změny jako jiné sféry lidského snažení a podnikání. Vznikající počet zaměstnanců v Západních zemích, kteří se mohou podílet na zisku podniku, je snad nejpůsobivějším zjevem tohoto nového vývoje. Věc sama o sobě však není nová. Už před Marxovým vystoupením byla zavedena novinka, která snad tehdy přešla nepovšimnuta. Roku 1842 velká kontraktorská firma v Paříži Edmond Jean LeClaire zavedla plán, který umožňoval všem zaměstnancům podíl na zisku. Ještě zajímavější je však ta okolnost, že ačkoliv tato firma změnila svůj název (je nyní známa jako Le Faucher, Nestier et Cie.), dosud existuje a dosud vyplácí svým zaměstnancům podíl na zisku. Důvod je jasný: tento plán se za 121 let trvání firmy dobře osvědčil. V přítomnosti 6% zisku připadá exekutivě podniku a 94% ostatním zaměstnancům (Jednotlivě podíl jsou vypláceny z poloviny hotové a ostatek ve formě pojišťovacího fondu společnosti). Tato firma není nijak ve Francii osamocena. Počítá se, že přes 100 závodů zahrnujících kolem 60.000 zaměstnanců požívá podobné výhody. Největší z nich je státní podnik firma "Renault", kde od 1945 všichni dělníci jsou zahrnuti v plán podílu na zisku, který je jim vyplácen ročně v hotových penězích. V Německu mamutí podnik "Volkswagen" zavedl poněkud složitější systém pro své zaměstnance v roce 1954. V Holandsku je příkladem firma N. V. Philips v Eindhoven. A tak bychom mohli jít po skandinávských zemích a po Velké Británii a všude bychom zjistili, že systém vyplácení podílů ze zisku dochází velké obliby. V Anglii je tendence vyplácet podíly okamžitě buď hotově nebo ve formě akcii. Tyto mají být výrazem nového společenství zaměstnanců s podnikem a ne jen prostředkem jak financovat pense vysloužilých zaměstnanců, kterýžto zřetel převládá na americkém kontinentě. Ve Spojených státech více než 80.000 firem, které zaměstnávají kolem 5 milionů osob zavedlo podnikový plán dávající výhodu podílu na zisku společnosti. Roz-

mach nastal během posledních 10 let, kdy se počet společností s podobným plánem zdvojnásobil. Žádné odvětví lidského podnikání není z toho počtu vyloučeno; jsou v něm zahrnuti na př. hoteloví zaměstnanci nebo zemědělské dělníci.

V Kanadě je nejúspěšnější firmou v tomto ohledu pravděpodobně hamiltonská Dominion Foundry and Steel (DOFASCO). Zde po tříleté službě může si zaměstnanec vkládat roční částky, které se rovnají 3% jejich platu. K této základní sumě se přidávají podíly ze zisku společnosti, které jsou omezeny dle formule, že tyto nesmí překročit 400% základních vkladů zaměstnance. Počet členů fondu je 3.500 a výše celého fondu je 45 milionů \$. Je znám případ zaměstnance, který má po 25letém členství k dobru 30.000 \$, k čemuž sám přispěl základními vklady kolem 4.000 \$. Ruku v ruce jdou s tímto plánem vzrůstající výkonnost osazenstva závodu a žádné stávky. Jiným kanadským příkladem je torontská firma Cooper-Weeks Ltd., Toronto, továrna na kožené zboží. Vedle dobrovolného penzijního plánu tato společnost nabízí vánoční odměny - Christmas gift bonus. Ženy tvoří značnou část jejich zaměstnanců, a ty se většinou rozhodly pro okamžitou výplatu podílu než pro členství v penzijním programu, krytém podíly ze zisku. Tato firma tedy rozděljuje ročně 25% svého zisku v hotovosti. Tento podíl je 10% zaměstnancova výdělků. Ducha nového společenství mezi zaměstnanci a firmou nejlépe ukazuje pozdrav proslavený zástupcem jiné torontské firmy Grand & Toy na banketě zaměstnanců v červnu letošního roku, kde je tento oslovil takto: "Drazí spolukapitalisté!" a v zápětí jim oznámil vyšší letošního podílu na zisku, která jim byla připisána k dobru. V systému zavedeném v Grand & Toy se zaměstnanci podíli na zisku ihned, což je pro ně výborná motivace, protože se tak snaží zvýšit zisk společnosti ve svém vlastním zájmu. Je samozřejmě, že jsou s podobnými plány spojeny mnohé obtíže a dokonce i nebezpečí, jako je tomu na př. v Mexiku. Tam v příštím roce se má stát nařízení o povinném podílu na zisku zákonem. Nebezpečí je ve slově povinném. Ve všech případech, o nichž jsme se zmínili, se tak dalo dobrovolně. Je tedy obava, aby Mexičané, snad v nejlepší snaze dokázat komunismus možnost jiného řešení, nežli je jejich, neztroskotali se svými plány. Dosavadní zkušenost s podílem zaměstnanců na zisku podniku dávají za pravdu vývoji, jakým jdou pokusy v Západní Evropě a Severní Americe.—J. P.

PŘIPOMÍNKA...

co musíte učinit, abyste zůstali pojištěni

ONTARIJSKÉ NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ

• Změňte-li zaměstnání, řiďte se podle návodu na rubu Potvrzení o zaplacení, formulář č. 104, který dostanete od své skupiny.

• Jakmile je Vám devatenáct let, přestáváte být pojištěni přes své rodiče. Registrujte se zvlášť do třiceti dní, chcete-li zůstat pojištěni i nadále. Formuláře dostanete v nemocnicích, v bankách a v úřadovnách Komise.

• Vstoupíte-li do stavu manželského, musíte platit rodinnou premii, která zahrnuje muže, ženu a všechny závislé osoby. Informujte svou skupinu nebo v případě, že platíte přímo, spojte se s Komisí.

MĚJTE VŽDY NEMOCENSKOU PRŮKAZKU PO RUCI

ONTARIO
HOSPITAL
SERVICES
COMMISSION

2195 Yonge St.
Toronto 7
Ontario

NEJLEPŠÍ VÝROBKY DO SOVĚTSKÉHO SVAZU

Technolog jemně a střední válcovny v Hrádku píše v plzeňské "Pravdě": U nás v Železárnách "Převážně" v Hrádku "vyrobí" po ocelárnách nejvíce zmetků střední válcovny. Hlavním důvodem je nedodržení správných tolerančních úchylek u pérovných profilů. Zastaralé zařízení tratě, které bylo zakoupeno v r. 1909, nestačí, nemá stabilitu a pevné stojany. Zmetkovitost je věčným tématem výrobních porad. Podstatný vliv na její snížení ve střední válcovně v Hrádku může mít jen obnovení tratě a zpevnění jejího uložení, hlavně zasilním stojanů, zlepšením okujového hospodářství a zmechanisováním výrobního postupu, poznamenává pisatel.

Nejsou to jistě požadavky velké, když si uvědomíme, že zařízení válcovny obstarával daleko před první světovou válkou starý kapitalista, který dbal — jak tvrdí komunisté — jen o zisk a na dělníky ohled nebral. Komunisté však ani za celých 15 let nebyli s to, aby hradeckým hutníkům něco na jejich antikvárním zařízení změnili.

V této souvislosti nebude jistě bez významu, připomeneme-li, co píše též plzeňská "Pravda" v

červnu 1961: "Již v r. 1963 má být dána do provozu v SSSR dokonale automatizovaná, nejmodernější. Nedávno dodali spojitou sochorovou trať předící všechny podobně na západě ve výkonu — chlubit se brněnská "Rovnost" v srpnu 1961.

Což v podstatě znamená, že do Sovětského svazu posílají komunisté nejlepší výrobky našich továren, ale československé dělníky nechávají plahočit na zastaralých strojích a zařízeních. Výkon na nich však vynucují jako na strojích moderních, patrně proto, aby československý dělník cítil, že je pánem ve svém domě.

ah, českým hrám a jak využít času k oddechu. Práce dobrovolníků není osmihodinová. Ti, kteří se rozhodli jít do cizích zemí na dva roky, jsou předem informováni, že to budou dva roky vyplněny jen prací pro lepší zítřek těch, činí, nábytku a udržování bytu. Členové sboru po práci učí mladé lidi různým sportům, společně dělájí válečnou na světě a první takové dílo z rukou Leninových" (t. j. Škodováků).

"Ždárské strojírný a slévárny vyrábí pro SSSR novou moderní válcovací trať s velkým výkonem, kterou budou řídit kybernetická

— Vyučte se kadeřnictví —
Denní a večerní kursy
THE CAREER SCHOOLS
OF HAIRDRESSING
277 Victoria St., Toronto
EM 3-2317
In St. Catharines: 39 Queen St.
MU 4-9297

Bohoslužby v rodném jazyce
se konají každou neděli o
11. hod. ráno v čs. baptistickém kostele na 1624 Queen
Street West.

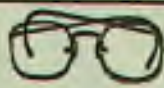
Zpívá pěvecký sbor.
Každý srdečně zván.
Rev. J. Novák, Tel. 762-5960

ZPĚT K BIBLI V ROCE 1963

Rok 1963 je rokem 360. výročí dokončení 6 dílné Bible Kralické. Již 360 let tato Bible v naší mateřštině vodi náš národ doma i v cizině zpět k Bohu. Oslavme toto výročí tím že se všichni, katolíci i protestanti, zapojíme do tohoto hnutí "Zpět k Bibli". Když každý den přečteme 3 kapitoly a v neděli 5, za jeden rok přečteme celou Bibli. Takto se dovíme jaký je Boží plán pro nás a pro celý svět.

Objednejte si Bibli podle svého přání. Máme tyto formáty:
Velké Bible v plátně 7 x 10 inch. 2.00 dol.
Velké Bible v kůži 7 x 10 inch. 5.00 dol.
Malé Bible v kůži 5 x 7 1/2 inch. 4.50 dol.
Ke každé objednané Bibli přiložíte 25¢ na zápis. Bible můžete objednat na adrese "Zpět k Bibli" c/o Rev. J. Novák, 153 Medland St., Toronto 9, Ont., Canada.

Jaký je rozdíl mezi dnešním Československem a Spojenými státy severoamerickými? V Americe pracuje deset černochů na jednoho bělocha. V ČSSR deset bělochů na jednoho černocha.

L. LUNSKÝ, OPTIK
Prohlídka očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalita
Hovoříme česky
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

ČESKÁ CUKRARNA V HAMILTONU
doporučuje
pídešské dorty
mandlové a ořechové,
české punchové dorty
a výborné zákusky
JOE'S
BAKERY & COFFEE SHOP
212 KING ST. E. - JA 9-2321
Navštivte naši kavárnu!

NOVÉ KOZICHY
NA MÍRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ
Zboží ze zárukou
Odborné opravy
FRANK PECH
228 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2-8926

PROCK INSURANCE AGENCY
124 PANDORA CIRCLE
SCARBORO, ONT.
AXminster 3-7916
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

Očekává se, že Československá socialistická republika se stane v blízké budoucnosti federativním státem Sovětského svazu. Obdrží jméno "Kraichistan". Jeho měnovou jednotkou bude jedna "krachle", která bude mít sto "ruple".

EVROPSKÁ LÉKÁRNA
posílá
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
MILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8-1039

Ušetřete na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. - EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa
3 POKOJE \$ 159.00

\$ 150.—
SLEVA NA VÝLETNÍ
LETENKU
AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.
1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)
TORONTO
EM 3-8388 (4 linky)
KAREL BUZEK,
Notář.

JOHN GREGOR
Dovoluje si oznámit, že opět provádí
veškerý Plumbing Heating, opravy a
nové práce, pod firmou
**QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY**
Volejte LE 3-8396

YAROSLAV HUEBER
ADVOKÁT A NOTÁŘ
347. BAY STREET
Suite 210
Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196
Toronto 1

CZECHOSLOVAK (TORONTO) CREDIT UNION LTD

Potřebujete půjčku kdykoliv splatnou na dům, dovolenou, chatu, auto atd.?

Obratťte se na Váš peněžní ústav, který poskytuje nejlevnější úvěr.

Telefonujte: 925-0557

Úřadujeme: 740 Spadina Avenue.

Pondělí 7-9 večer.

Středa 7-9 večer.

Sobota 10-1 poledne.

V. Švarc
Vedoucí

VÝSTAVA KOSMICKÉHO VÝZKUMU

ZALIV S INDIANSKÝM JMÉNEM, ŠESTIMETROVÝM
PRILIVEM A SLIBNOU BUDOUCNOSTÍ

Oldřich Lesný

Stát Florida má v Rockefellerově paláci v New Yorku "Výstavu kosmického výzkumu". Kosmický program, který polyká miliardy dolarů a do něj jsou zapřaženy nejlepší mozky Ameriky, je bezpochyby nejgigantičtější podnik dějin. Co je vystaveno?

Model kosmické rakety "Nova", která je doposud ve zkušebním stadiu, "Nova" bude největší raketa Západu, schopná vynést do oběžné dráhy kolem země stovky tun.

Model rakety Titan II, určené pro projekt Gemini, v němž se dvě obíhající kabiny setkají a kosmonauti přesednou z jedné kabiny do druhé. Raketa Titan II také vynese do prostoru umělé družice, které zůstanou na oběžné dráze kolem Země až 14 dnů.

Model rakety Centaur, v které se bude užívat jako pohonné hmoty tekutého vodíku, a která bude sloužit k průzkumu Měsíce a sesterských planet naší sluneční soustavy.

Model gigantické čtyřstupňové rakety Saturn V, která ještě v

tomto desetiletí ponese astronauty na Měsíc. Raketa Saturn V bude 110 metrů vysoká a vynese do oběžné dráhy kolem Země 45 tun. Se zkouškami se začne na jaře roku 1966.

Modely kosmických observatoří OAO, OGO a OSO — astronomická, geofysická a solární observatoř, které budou vbrzku vyslány do vesmíru. Jsou to složité pouzdra s desítkami citlivých přístrojů. V roce 1965 bude vysláno na Měsíc kosmické pouzdro Surveyor; je vybaveno chapadly, které shrábnou vzorky měsíční půdy a vsunou je do malých chemických laboratoří, které samostatně provedou analýzu měsíčních hornin a oznámí výsledek na zem radiotelegraficky.

A model prvního "měsíčního automobilu", který byl zkonstruoval Motors... a který by mohl jezdit na prachu, jakým je podle některých vědců pokryt povrch měsíce.

SRDEČNĚ DĚKUJI

za podporu a projevenou mi
lů v ě r u

The Hon. ALLAN
GROSSMAN

Minister of Reform
Institutions
Province of Ontario

MADAME EVE
vykládačka karet a poradce,
veškeré životní problémy svateb-
ní a obchodní a Vaše problémy.
Neopouštějte ji navštívit
47 Cecil St. Toronto,
EM. 3-9724

Z KRAJANSKÉHO ŽIVOTA

Dámský Odbor ČSNS Toronto byl pozván panem L. Kossarem, aby se zúčastnil programu "Around the world" na T.V. channel 9, v neděli 20. října, 1.45 h. odpoledne. Krátce se promluví o práci našich žen a ukážou se vzorky několika ručních prací, připravených na listopadový Bazar.

PRODÁ SE

SEMI-DETACHED HOUSE

Za \$ 7.500.00 na downpayment budete mít byt zdarma ve 2 pokojích a kuchyni a z dalších 3 plně nábytkem opatřených a vybavených bytů se všemi sporáky a refrigeratory budete mít měsíční příjem \$ 200.00. Dům má dvě garáže a je uveden do bezvadného stavu. Před domem je zastávka autobusu. Zbytek bude jedna mortgage. Phone: LE 2-2785 od 4-8 p.m.

RODINNÁ ZDRAVOTNÍ

Jistě uvítáte některé důležité informace o ontarijských zdravotnických službách, z kterých můžete mít užitek vy sami nebo členové Vaší rodiny. Vystříhněte si tuto osvědčenou pro budoucí referenci!

ZUBOLÉKÁŘSKÉ SLUŽBY

Zubní klinika ministerstva zdravotnictví zahrnuje v sobě tyto služby:

- Zubní ošetření pacientů v ontarijských ústavech pro duševně choré a služby poskytované v ústřední laboratoři (Central Dental Laboratory).
- Zubní péče o děti v t. zv. neorganizovaných oblastech prováděná ve zvláštních železničních vagoncích.
- Zubní péče o děti v t. zv. organizovaných oblastech pomocí finančních podpor místním zdravotnickým výborům.

KONTROLA NAKAZLIVÝCH NEMOCÍ

Podléhá Epidemiologické divizi, jež je nápomocná všem obcím při zjišťování příčin výskytu nakažlivých nemocí.

ZDRAVOTNICKÉ JEDNOTKY

Taková jednotka vzniká spoluprací několika městských a obecních správ ve snaze nalít pokud možno nejúčinnější program veřejného zdraví. Hranice takové oblasti se neřídí pevnými pravidly. Jednotka vždy podléhá místnímu zdravotnickému výboru, který jmenuje členy jednotky v té které obci. Členy jsou na př. lékaři, ošetrovatelky, veterináři, zdravotní inspektoři a pod.

NEZAVADNOST OKOLÍ

Tato divize dohlíží na plnění nařízení a radí obecním zdravotnickým výborům v otázkách týkajících se nezávadnosti výroby, mléka a mléčných produktů, čistoty restaurací a jídelen, škol, vodáren a pod. Kontroluje také ničení odpadků, hmyzu a myši.

VEŘEJNÉ INFORMACE

Toto oddělení usiluje o poskytnutí všech informací, které vedou k určení veřejnosti také zdravotnické služby jsou jí k dispozici.

PROMYSLOVÁ HYGIENA

Oddělení, které se zabývá otázkami zdraví osob zaměstnaných v průmyslu. Zaměstnavatelé jsou vedeni k tomu, aby poskytli svému personálu lékařské a jiné nutné ošetření.

SLUŽBA K DISPOSICI V ONTARIO

LABORATOŘE

Zabývají se především bakteriologickým výzkumem nakažlivých nemocí. Pozornost se věnuje také bakteriologické kontrole mléka a pitné vody.

LEKÁŘSKÉ STATISTIKY

Toto oddělení spolupracuje se všemi divizemi ministerstva při rozboru statistických údajů. Plánuje zvláštní statistické akce.

ODDĚLENÍ PRO OŠETŘOVÁNÍ PERSONAL

Dělá, aby všechny ošetrovatelky nebo ošetrované měly dostatečnou výchovnou úroveň a dobré ubytování.

OŠETŘOVATELKY VEŘEJNÉHO ZDRAVÍ

Toto oddělení se snaží vyvolat u místních zdrav. výborů zájem o tuto důležitou veřejnou službu.

PÉČE O ZDRAVÍ TEHOTNÝCH

Zabývá se všemi problémy, které souvisejí se zdravím žen čekajících dítě. Velká pozornost se věnuje také nenulvňatům, malým dětem a školním dětem.

DUŠEVNÍ ZDRAVÍ

Oddělení, které spravuje řadu ústavů pro duševně choré, jakož i školy pro duševně zasažené děti.

POTÍRÁNÍ TUBERKULOSY

Ontario je šťastno, že má důkladný program kontroly podřízený oddělení pro potírání tuberkulózy. Tuberkulózní sanatoria po celé provincii jsou spravována skupinami dobrovolníků. Vláda hraje většinu udržovacích nákladů a ponáhá také při budování nových objektů. Roentgenové paprsky (X-ray) jsou stále nejspolehlivější ukazovatelem výskytu této choroby v lidském těle. Provincní vláda proto udržuje značný počet pojízdných klinik, které neustále jezdí po celé provincii.

REHABILITACE

Toto oddělení bylo zřízeno poměrně nedávno a stará se o koordinaci služeb poskytovaných bývalým pacientům v ústavech pro duševně choré a v sanatoriích.

VÝŽIVA

Jde především o poradní službu. Pořádá m. j. kursy výživy pro veřejné ošetrovatelky po celé provincii, radí matkám, udržuje t. zv. "well baby clinics", pečuje o zdraví na školách a pod.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

ONTARIO DEPARTMENT OF HEALTH

Hon. M. B. Dymond, M. D., C. M., Minister

Hon. John Roberts, Prime Minister

TORONTO

DÁMSKÝ ODBOR ČSNS

Nové období Dámského Odboru ČSNS Toronto začalo opravdu skvěle. Sestry se sešly ve velkém počtu v klubovně Masarykova Domu, 23. září večer. Naše první schůze po dlouhém letním odpočinku! Všechny jsme se navzájem zdravily a hlavně bavily. Bylo nás přes šedesát a navštívily nás nové sestry, z čehož jsme se opravdu těšily. Po uvítání a podání zpráv sestrou Petříčkovou, přišla hlavní část našeho programu — skupina mladých lidí, která pracně, svědomitě a obětavě pro nás připravila souhrn svých myšlenek a dojmů. Jejich téma bylo: "Co pro mne znamená vliv mých československých rodičů". Taková "essaye" znamenala u těchto lidí opravdové zkoumání své existence a své minulosti. Nám to částečně prozradilo jejich názor na život. Každý z nich byl jiný, jiná osoba a jiná mentalita. Všichni se ale shodli, že československý původ jim mnoha způsoby nesmírně obohacuje denní život.

Jiřina Steinská, nejmladší člen této skupiny, studuje v "high school", St. Joseph College. Narodená v Československu, většinu svých let prožila v Kanadě. Český mluví pozoruhodně dobře, ale ostýchavě. Je vysoká, vážná, se systematickou myslí. Její projev nám prozradil hodně — byl stručný, věcný a přesně rozebral Jiřiny názory. Jiřina cítí, že částečně je to nevýhoda být dítětem v přistěhovalecké rodině. Rodiče sami se musí přizpůsobovat nové zemi, novým zvykům a nové řeči. Na druhé straně ale takováto rodina lne více dohromady a všichni se více snaží — proto asi děti z takových kruhů dobře prospívají ve školách. Prostě se to od nich očekává. Ve zdejší životě, Jiřina cítí, mohou naši lidé prorazit a vyniknout, i když se místy stále ještě najde názor že budoucnost v této zemi patří jenom občanům anglosaského původu. Jiřina je vděčná svým rodičům za to, že ji naučili mluvit česky a ukázali jí československou kulturu. Tím, že oni vyrostli v éře Masarykově, bylo to pro ně lehké učí svou dceru o významu pravé, křesťanské demokracie. Toto je pro Jiřinu snad to nejdůležitější. V dnešním věku, kdy věda a materialismus neustále postupují, musí člověk mít pojem o pravém účelu života.

Jitka Gigalová je výsledkem několika zemí a kultur smíchaných dohromady. Je drobné postavy, usměvavá. Studuje na universitě zubní lékařství. Mluví dobře a sebevědomě česky. Narodila se v Československu, do školy ale začla chodit ve Francii a dodnes si podržela v české řeči francouzské "R". Později zavál osud Jitku s rodinou do Venezuely, kde se musela učit vše španělsky. Konečně po pěti letech zakotvila v Kanadě a musela začít znovu anglicky. Pro Jitku význam československého původu se skrývá v mnoha věcech a mnoha zážitcích. Její projev byl vlastně souhrn celé řady záblesků do její minulosti — vzpomínky které dnes tvoří část jejího charakteru. Ve Francii Jitčin český původ nikomu nevěděl. Jako děčko se nikdy neostýchala mluvit česky a celkově na Francouze vzpomíná se šťastnou nostalgii. Ve Venezuele naopak malá Jitka vyčítala podvědomě nenávisť ke všemu cizímu. Tamní lidé trpěli jakousi méněcenností. České školy a spolky byly zakázané a na ulici by se Jitka neopovážila promluvit česky. Ale i v této zemi proniklo pár československých vlivů. Bylo zde Pražské Jezulátko. Byl zde výrok "česká kvalita", což znamenalo u jakéhokoliv výrobku nejlepší jakost. Byl zde Baťa a všude dlaždičky z Rakovníka. A bylo zde též předměstí Caracasu, nazvané Lidice. V Kanadě našla Jitka nesmírnou svobodu a velké porozumění a i obdiv pro Československo. Vliv svých rodičů pocituje Jitka ve všem — prakticky, citově a hlavně ve svém charakteru.

Renata Michalovská též studuje na Torontské universitě. Z této skupiny je jediná která se na-

JEDNOLICHÁ KOUPE

Kanadské Úsporné Bondy můžete koupit za hotové peníze nebo na splátky. Koupíte je také na Úsporný platový Plán v práci — nebo v bankách, u oprávněných investičních agentů, obchodníků cenných papírů, záložen a půjčovnic společností. Jsou v hodnotách 50 dol., 100 dol., 500 dol., 1.000 dol. a 5.000 dol., až do hranice 10.000 dol. na jednu osobu. Vejdou se do každé peněženky!

SNADNÉ PROPLACENÍ

Kanadské Úsporné Bondy můžete proplatit za hotové peníze kdykoliv a dostanete jejich vyznačenou hodnotu plus nahromaděný úrok. Kdykoliv potřebujete hotové peníze, stačí když vyplníte výměnný kupon připojený k Bondu a zanesete jej do své banky. Dostanete své peníze bez průtahů. Kanadské Úsporné Bondy jsou lepší než hotové peníze!

VÝNOSNÁ ÚSCHOVA

Úrok z Kanadských Úsporných Bondů se připisuje každoročně vždy 1. listopadu - 4½ proc. z každého roku během prvních dvou let, 5 proc. z každého roku během dalších šesti let a 5½ proc. z každého roku během zbývajících čtyř let — což znamená, že průměrně vám hodnota vzroste o 5.03 proc., podržíte-li si Bond až do chvíle uzrání. Během dvanácti let bude mít každý sto-dolarový Bond celkovou hodnotu 161.00 dol.

CANADA SAVINGS BONDS/63

CSB-15

rodila v Kanadě, ale i přes to mluví česky. Tmavovlasá a elegantní, Renata nám poctivě podala své smíšené pocity a dojmy. Považuje se samozřejmě za Kanadanku, ale uznává, že vliv jejich rodičů velmi obohacuje její život. Otec s ní neměl tolik času, ale matka Renaty ji učila od malička mluvit česky, zpívala jí české písničky a zasela v Renatě lásku k české hudbě. O Masarykovi mluví Renata s úctou a obdivem. Cítí zvláštní pouto k ostatním Slovanům. Jako děčko byla hrdá na to, že umí dvě řeči a toto v ní podpořilo dodnes silný zájem o cizí jazyky. Celkově to je tedy československý vliv, který udělal Renatu takovou, jakou je — informovanou a velmi zajímavou dívkou.

Všichni známe velmi dobře Radmilu Jeřábkovou. Chodí mezi nás a pomáhá radostně, kde se dá. Její mírumilovná povaha potěší každého. Tentokrát měla příležitost nám něco povědět o sobě.

Radmila se narodila v Československu, prošla válkou, utekla s rodinou, žila v táboře pro uprchlíky a konečně se dostala do Kanady, kde dostudovala s výborným prospěchem. Nyní žije v úplně jiném světě. Její rodiče jí poskytují krásný domov, ryze český. Doma se mluví a žije jenom česky. Radmila pracuje nyní úspěšně jako sekretářka a její osobní život je zaplněn prací pro krajanské podniky. Nemusí moc přemýšlet o tom, co český vliv pro ni znamená, je to vidět ve všem co dělá. Píše, čte a mluví velmi dobře česky. Je hrdá na svůj původ a ráda vypravuje svým kanadským přátelům o Československu. Mrzí ji, když vidí mládež, která se nerada hlásí ke svému původu. Radmila věří, že ona a její rodina takovýmto způsobem života obohacují Kanadu, jelikož "příroda a život se projevují barvitostí a různorodostí, nikoliv jednotvárností".

Náš jediný mladík, Jaroslav

Polák, bohužel nemohl přijít mezi nás. Musel se náhle podrobit operaci a neměly jsme tu příležitost jej osobně poznat. Přčetly jsme ale jeho rukopis, ve kterém nám krásně popsal své myšlenky na naše téma. Jarla studuje na universitě. Narodil se na Moravě a mluví a píše velmi dobře česky. Považuje se za Čecha-Kanadana. Přizpůbil se zdejšímu životu, aniž by byl ztratil svojí československou individualitu. Je si plně vědom, že za tuto ideální kombinaci vděčí svým rodičům. Důkladná a rozumná výchova doma, neustálý český život — tím vším nabyt Jarla cit a lásku k Československu. Rád nyní vzpomíná na disciplínu, kterou prošel jako děčko a vděčí jí za mnoho svých úspěchů se škole i v životě. Nejmilejší vzpomínky má Jarla na domácí život a domácí atmosféru a nejraději se vrací v myšlenkách na vánoční svátky doma. Tímto vším se jeho život velmi obohatil a "člověk si ani není

vědom, jak tyto teplé a dojemné chvíle tvoří budoucí citění děcka".

Všechny tyto projevy na nás nesmírně zapůsobily a hodně jsme všem zatleskaly a poděkovaly. Někdy je těžké si uvědomit, co vlastně si naše mládež myslí a dnes jsme se opět poučily a lépe tyto mladé osoby poznaly. Program skončil slavným odhalením velkého dortu s třemi obrovskými svíčkami — vždyť našemu Dámskému odboru jsou již tři roky!

Sejdeme se opět ve čtvrtek 24. října v 7.45 večer, v Sokolovně na Dupont St. Promluví k nám paní Munzová na thema "Problémy manželství". Paní Munzová je velmi zkušená v sociální práci a má Master of Arts z Torontské university.

E. Vieznerová